

РЕШЕНИЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ КОМИТЕТ

от 16 септември 1998 години

**относно създаване на Постоянен комитет за оценка и прилагане на
Споразумението от Шенген**

(SCH – Com –ex (98) 26 def.)

ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯТ КОМИТЕТ,

като взе предвид член 132 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген,

като взе предвид член 7 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген,

като взе предвид Съвместната декларация по член 139 от Заключителния акт, приложен към конвенцията,

като има предвид, че инициативата за създаване на постоянна комисия е породена от необходимост от допълване на действащите актове в рамките на Европейския съюз;

като съзнава необходимостта от зачитане на националния суверенитет;

като има предвид, че този комитет впоследствие може да се наложи да бъде адаптиран с оглед функционалната рамка на Европейския съюз,

РЕШИ:

Създава се Постоянен комитет за оценка и прилагане на Шенген (наричана по-нататък “Постоянния комитет”), под егидата на изпълнителния комитет, с цел на първо място да установи дали са налице всички предпоставки за привеждане в изпълнение на конвенцията от държавите кандидатки по нея, и второ място да гарантира, че достиженията на правото на ЕС от Шенген се прилагат правилно в държавите, които вече са прилагат конвенцията, а именно чрез определяне на проблемите и предлагане на възможни решения.

Постоянният комитет има задължението единствено да изготвя доклади, с оглед оценяване подготовката на държавите кандидатки за привеждане в изпълнение на конвенцията от Шенген и удостоверяване изпълнението на всички предпоставки за практическото прилагане на Конвенцията от Шенген и премахването на проверките по вътрешните граници.

Втората задача на Постоянният комитет се състои в полагане на основите, които да позволят на Изпълнителния комитет да гарантира правилното прилагане на Конвенцията от Шенген от страна на държавите, които вече я прилагат, в частност като следи за изпълнението на препоръките, които са отправени от контролните комисии по вътрешните граници, и гарантира предприемането на последващи действия за отстраняване на недостатъците, които са посочени в годишния доклад за вътрешните граници, и като фокусира вниманието върху съвместните усилия, необходими за повишаване на качеството на контрола по вътрешните граници и оптималното прилагане на конвенцията в сферата на полицейското и съдебно сътрудничество и ШИС. Постоянният комитет търси начини за решаване на забелязаните проблеми и прави предложения във връзка със задоволителното и оптимално изпълнение на Конвенцията. Шенгенските държави продължават единствени да отговарят за контролиране на правилното прилагане на конвенцията. Следователно, Постоянният комитет е ограничен в правомощията си до провеждане на удостоверителните процедури, за които му се предоставя следния мандат.

Двете задачи на Постоянната комисия, изискват предоставянето на два отделни мандата:

1. да изготвя доклади, които да служат като основа за установяване на изпълнението на всички предпоставки за привеждане на Конвенцията от Шенген в изпълнение в държава кандидатка. В тези случаи комитетът се нарича “Оценяващ комитет” и отговаря за оценяване на степента на подготовка на тези държави;
2. да положи основите, върху които Изпълнителният комитет да стъпи при гарантиране на правилното прилагане на Конвенцията от Шенген в държавите, които вече я прилагат, с оглед оптимизиране на нейното прилагане и сътрудничеството на шенгенските партньори. На първо място, Постоянният комитет трябва да намери начини за решаване на проблемите, възникнали при влизането на конвенцията в сила и да направи предложения за подобряване на контрола, в съответствие с поставените цели и духа на конвенцията. В този случай комитетът се нарича “Комитет по прилагане”.

I. ОЦЕНЯВАЩ КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВИТЕ КАНДИДАТКИ ЗА ПРИВЕЖДАНЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНВЕНЦИЯТА

1. ЗАДАЧИ НА ОЦЕНЯВАЩИЯ КОМИТЕТ

Винаги когато ЕДНА държава е кандидат да прилагане на конвенцията, Постоянния комитет, който действа в качеството си на оценяващ комитет, изготвя доклад, който съдържа списък на критериите, които трябва да бъдат изпълнени от държавите кандидати. Този списък изчерпателно определя необходимите стандарти във всяка от областите, които са регулирани от конвенцията. След като тези критерии бъдат одобрени от изпълнителния комитет, Постоянният комитет удостоверява в друг доклад, дали държавата кандидатка за привеждане на конвенцията в изпълнение, отговаря на поставените критерии и дали е постигнала необходимия стандарт.

Във всяка от сферите на компетентност на комитета, тя може да възложи на група компетентни експерти да изготви доклад в тяхната специфична област. Тези доклади трябва да разглеждат качествените, количествените, функционалните, административните и организационните аспекти, както и да посочват недостатъците или слабостите, и да предлагат съответни решения.

2. СФЕРИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ

Комитетът изготвя подробен и изчерпателен доклад и оценява степента на подготвеност на държавите кандидати да приведат в изпълнение Шенгенската конвенция, във всички области, които са посочени в Решение SCH/Com-ex (93)10 от 14 декември 1993 г. и гарантира спазването на всички предпоставки за прилагането на достиженията на правото на ЕС от Шенген. По-специално оценката обхваща следните области:

- проверките по вътрешните, в частност прилагането на Общия наръчник,
- наблюдение на външните сухопътни и морски граници,
- визи, в частност прилагането на Общите консулски инструкции,
- условията за движение на чужденци, включително мерките по отношение на незаконната имиграция и чужденците, които пребивават незаконно на шенгенска територия,
- разрешителни за престой и сигналите за тревога, с цел отказ за допускане до територията,
- полицейско сътрудничество,
- взаимопомощ по наказателни дела, включително екстрадиция,
- наркотици,
- ШИС, в частност прилагането на наръчника Sirene,
- политика по експулсиране и реадмисия,
- условия за движение в рамките на летищата.

От една страна, Постоянният комитет, за изпълнение на изложените по-долу задачи, приема като основа следните области, които са свързани с външните граници, полицейското сътрудничество, ШИС и визите; от друга страна, тя изготвя списък със задачите, които подлежат на изпълнение от експертите в останалите области:

а) Контрол на външните граници и миграционните потоци, включително двустранно и многостранно сътрудничество с трети държави, както и въпросът за реадмисията

Като вземат предвид местните географски обстоятелства и в зависимост от вида на външните граници на посетената държава, експертите:

- посещават всички морски граници, с цел събиране на информация *in situ* за ефективността на мерките за наблюдение на морето и сушата, особено през нощта; правят преглед на начина на провеждане на проверките на лица и товари в главните пристанища,
- правят преглед на мерките за контрол по сухопътните граници с цел удостоверяване на тяхната ефективност по всяко време на денонощието. Те трябва да съберат информация за борбата с контрабандата на незаконни имигранти, *inter alia*, посредством интервюиране на контролните органи,
- посещават летищата с цел проверка на прилагането на достиженията на правото на ЕС от Шенген,
- освен това, посещават централните органи, които отговарят за контрола на външните граници и имиграцията, и правят преглед на административните структури и координацията на национално и местно ниво,
- проучват практиките за издаване на визи на границата, като посещават гранично-пропускателните пунктове и централния орган,
- при посещенията си в гранично-пропускателните пунктове и централния орган удостоверяват, че ШИС може да бъде пусната в експлоатация,
- оценяват техническите средства, с които разполагат контролните органи по външните граници, *inter alia*, за разпознаване на фалшиви документи,
- оценяват средствата за наблюдение на сухопътните и морски граници,
- проверяват наличието на достатъчно човешки ресурси по различните посетени от тях граници, както и степента на обучение, *inter alia*, за разпознаване на фалшиви документи,
- проверяват какви мерки се вземат на посетените от тях граници за борба с незаконната имиграция и престъпността по принцип,
- проверяват какви мерки се вземат по отношение на лицата, които не са допуснати да преминат границата, както и по отношение лицата, които се намират незаконно на територията,
- проверяват използваните средства и начини за борба с мрежите за незаконна имиграция,
- оценяват сътрудничество със съседните държави (държава).

Целта на посещението е да се оцени *in situ* ефективността на мерките за наблюдение и тяхното съответствие с шенгенските стандарти за контрол, които са заложи в Шенгенската конвенция, Общия наръчник и съответните решения на изпълнителния комитет.

б) Сътрудничество по общите граници с държави, които вече прилагат конвенцията, главно във връзка с полицейското и съдебно сътрудничество, и по-специално сключването на двустранни споразумения и командироване на служители за връзка

В този контекст, Постоянният комитет има за задача да удостовери:

- ефективността на ежедневното сътрудничество в общите гранични райони по прилагането на конвенцията и на двустранните споразумения,
- капацитетът и желанието за развитие и задълбочаване на сътрудничеството с служители за връзка,
- ефективността на сътрудничеството в борбата с престъпността, и по-специално с мрежите за незаконна имиграция с държавите, които са разположени в близост до шенгенските външни граници,
- достъп на полицията до бази данни и общо обучение,
- ефективността структурите за презгранично сътрудничество,
- пряко сътрудничество и отношения между органите на държавата кандидатка и шенгенските държави,
- средства за сигурност и човешки ресурси в граничния район.

в) Шенгенската информационна система, бюрото Sirene, защита на оборудването и личните данни

В този контекст, Постоянният комитет има за задача да удостовери:

Технически аспекти:

- качествените, количествените, функционалните, организационните и техническите аспекти на бъдещата Н.ШИС,
- техническите средства и процедурите, използвани за предаване на информация от националните информационни системи към Н.ШИС (прехвърляне на данни от националните информационни системи ШИС)
- техническите средства за предоставяне на данни от ШИС ползвателите на място и гарантиране на синхронизирането на данните на Н.ШИС и ШИС,
- техническа възможности Н.ШИС,

Аспекти, които са свързани с данните и тяхното използване

- количеството данни, които държавата е готова за включи в ШИС,
- качеството на събираните данни (данни по категории),
- географското разположение на терминалите, техният брой и тяхното функционално състояние (достъп на крайните ползватели до данните от ШИС),
- обучение на служители с право на достъп до данните на ШИС,
- вътрешни процедури и инструкции, които се прилагат при подаване на сигнал за тревога в случай на удар,
- използването на различни сигнали за тревога,
- функционален капацитет на бюрото Sirene (координация между различните служби, време за отговор),

Защита на оборудването и на данните

- организационните и технически аспекти на защита на оборудването и на данните,
- мерки за предотвратяване на достъпа до системите и данните,
- мерки, насочени към различните нива на обработка, в зависимост от правомощията на ползвателя,
- условията за преустановяване на сигналите за тревога при прекратяване на опасността,

г) Издаване на визи

- общите условия за издаване на визи, в сравнение с препоръчаните в Общите консулски инструкции,
- разпоредби за консултации преди издаването на визи,
- разпоредби за консултации с ШИС преди издаването на визи,
- разпоредби за снабдяването с шенгенски стикери и условия за съхраняване.

Постоянният комитет осъществява надзор върху координацията на тези доклади и представя обобщен доклад на изпълнителния комитет.

II. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВИТЕ, КОИТО ВЕЧЕ ПРИЛАГАТ КОНВЕНЦИЯТА

1. ЗАДАЧИ

Постоянният комитет определя обхвата на дейността по определяне на проблемите, възникнали по външните граници и на ситуациите, които не отговарят на

стандартите, поставени в съответствие с духа и целите на конвенцията. Чрез Постоянната комисия, посетените държави и изпълнителният комитет биват уведомяван за възникналите проблеми, както и за предложените решения във връзка с прилагането на конвенцията по задоволителен и най-ефективен начин. Във връзка с всички проблеми, възникнали от момента на влизане в сила на конвенцията, Комитетът по своя преценка прави технически предложения за подобряване на контрола, сигурността и съдебното сътрудничество, включително екстрадицията.

Комитетът може също така да проверява дали, във връзка с направените препоръки и заключения от групите за посещение по външните граници, са били предприети съответните действия, с които да се преодолеят пропуските в сигурността. Комитетът има и за задача, да следи развитието на проблемите, които са набелязани в годишния доклад за положението по външните граници на държавите, които прилагат Конвенцията.

Комитетът действа гъвкаво и обективно в сътрудничество с компетентните органи и в съответствие с правните и етични национални норми, като се стреми към постигането на общата цел за повишаване на сигурността и отчитане на интересите на държавите, прилагащи конвенцията.

2. ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ

По отношение на държавите, които вече прилагат конвенцията, Комитетът разполага с по-широка правомощия отколкото групите за посещение, но дейността му продължава да бъде концентрирана върху практическите аспекти. Посочените тук области, които се простират върху достиженията на правото на ЕС от Шенген, могат да бъдат обект на оценяване и следователно трябва да се имат предвид:

- контрол и наблюдение по външните граници;
- полицейско сътрудничество в граничните зони на държавите, които вече прилагат конвенцията;
- Шенгенската информационна система;
- условията за издаване на шенгенски визи (в частност договореностите за предварителни консултации между държавите-партньори във връзка с чувствителните националности);
- мерки, които са насочени към прекратяване на престоя на незаконно пребиваващи на територията чужденци;
- взаимопомощ по наказателни дела, включително екстрадиция.

Приоритет имат следните области:

а) Контрол и наблюдение по външните граници

- разпоредби за извършването на проверки на разрешените гранично-пропускателни пунктове по външните граници и в граничните зони;

- техническите средства, с които разполагат контролните органи по външните граници, по-специално, за разпознаване на фалшиви документи;
- преценка за съответствието на броя на персонала по посетените граници;
- контрол и наблюдение по външните граници, включително подвижни патрулни единици, системи и методи за стационарно наблюдение;
- обучение на длъжностните лица, *inter alia*, за разпознаване на фалшиви документи;
- мерките, които са предприети на посетените граници, за борба с незаконната имиграция и престъпността по принцип,
- мерките, които са предприети по отношение на лицата, на които не е предоставено право на достъп на границата, както и по отношение на лицата, които пребивават незаконно на шенгенска територия,
- използваните средства и начини за борба с мрежите за незаконна имиграция,
- съществуващите форми на сътрудничество със съседните държави (държава),
- административната организация на органите, които отговарят за борбата с незаконната имиграция и за координацията между органите на национално и местно ниво,
- използването на Шенгенската информационна система на граничните постове.

б) Полицейско сътрудничество в граничните зони на държавите, които вече прилагат конвенцията

- наличие на двустранни споразумения,
- упражняване на правото на преследване и наблюдение,
- организация на презграничното сътрудничество,
- пряко сътрудничество между органите,
- оборудване и човешки ресурси, които са разположени в граничния район за целите на сигурността,
- сътрудничество по отношение на служителите за връзка.

в) Шенгенската информационна система

- прехвърляне на данни от националните системи към ШИС,
- техническа наличност на Н.ШИС и на бюро Sirene,
- достъп на крайните ползватели до данните, които се съдържат в ШИС,
- условия за заличаване на неактуални сигнали за тревога,

- експлоатация на различните възможности по отношение на сигналите за тревога,
- функционален капацитет на бюро Sirene: време за отговор и т.н.

г) Условия за издаването на шенгенски визи

- разпоредби за консултации преди издаването на визи, която е предвидена в приложение 5Б на Общите консулски инструкции,
- разпоредби за консултации с ШИС преди издаването на шенгенски визи,
- издаване на визи с пространствено ограничение: количество, целеви групи, основания,
- разпоредби за снабдяването с шенгенски стикери и условия за съхраняване.

III. ПРИНЦИПИ НА ДЕЙНОСТТА НА ПОСТОЯННИЯ КОМИТЕТ

Състав на Постоянната комисия

Комитетът е постоянен орган. Комитетът се състои от по един високопоставени представители на всяка от договарящите страни по конвенцията или по Споразумението за сътрудничество (този високопоставен представител може да бъде придружаван от други лица). Постоянният комитет се подпомага от секретариат във връзка със заседанията и изпълнението на различни задачи.

Постоянният комитет посещава всички държави, по ред и на интервали определени от изпълнителния комитет.

За изпълнението на техните задължения, постоянните членове могат да поискат от шенгенските държави временно да командирова експерти във всяка от областите на дейност на комитета, в частност за изпълнение на отделни задачи по оценяването държави и при условия, които се определят от постоянните членове. Някои от задачите, поставени на експертите могат да бъдат изпълнени колективно или да бъдат ограничени в рамките на една област. Всяка държава има право да назначи експерт за изпълнение на задачи в рамките на дейност на Постоянната комисия. Въпреки това, Постоянният комитет ще се стреми да поддържа броя на делегациите на ниво, което е съвместимо с техническите ограничения на поставените задачи.

В случай, че по едно и също време се провеждат няколко посещения на експерти, които са специализирани във всяка от отделните области, преди края на посещението се организира координационна среща на всички експерти.

Експертите трябва да имат необходимата квалификация, и по принцип би било желателно всеки път да се назначават едни и същи експерти.

Европейската комисия участва като наблюдател в дейността на Постоянния комитет, на работните групи към нея, на Централната група и на изпълнителния комитет.

Съвместен надзорен орган

Постоянният комитет осъществява своята дейност без по никакъв начин да накърнява правомощията на Съвместния надзорен орган. Комитетът има правото да се консултира със Съвместния надзорен орган по въпросите от неговата компетентност.

Места за посещение

Постоянният комитет съвместно със съответните работни групи определя, за всеки отделен случай, местата които трябва да бъдат посетени и информацията, която трябва да бъде събрана.

Езиков режим

Детайлите относно езиците, които ще се използват по време на посещенията, се определят за всяко отделно посещение.

Подпомагане на дейността на комитета

Органите на посещаваната държава-членка оказват необходимото съдействие и помощ, които националните органи следва да оказват на комитета за успешното изпълнение на неговите задачи. Посещаваната държава е длъжна да предостави на комитета информация относно местата, които ще бъдат посетени, както и всяка полезна статистическа, фактическа, аналитична и друга информация (на един от официалните езици) най-малко един месец преди началото на посещението.

Разходите за транспорт и настаняване по време на посещението

Разходите за транспорт и настаняване се поемат от членовете на комитета и техните експерти. Държавата-домакин поема разноските за логистична подкрепа *in situ*.

Съставяне на доклада

Докладът се съставя на основата на стандартния модел, който е утвърден от Постоянният комитет след консултации с работните групи. Моделът може да бъде изменян според нуждите и обстоятелствата.

Предварителен проект на доклада, който е изготвен от ръководството, се представя на експертна група, която се стреми да постигне консенсус относно съдържанието на проекта на доклад. В тази група представителите на държавата-домакин имат статут на наблюдатели. След съставянето на доклада от експертите, той се представя на държавата-домакин, която може да изготви становище по него. Докладът и становището се представят на Постоянния комитет, който прави опит да съгласува двата документа. По отношение на въпросите, които остават спорни, комитетът включва позицията на всяка от страните.

Докладите трябва ясно да показват в кои области са постигнати целите и в кои – не, и да включва предложения за мерките за справяне с проблема или подобряване на положението. Във всички случаи приемането на окончателно решение е от компетентността на изпълнителния комитет.

Поверителност

Членовете на комитета и експертите са задължени да спазват поверителността на информацията, която са получили при изпълнение на задълженията си. Докладите, които са съставени по силата на настоящото решение са поверителна информация.

Съставено в Кьонигсвинтер на 16 септември 1998 година.

Председател

M.Kanther